

Ko nga pukapuka o muri nei na Ngapuhi, a kua taia kia mohiotia ai e te katoa.

Matara.

Wellington,

Hurae 31, 1863.

Pewhairangi, Mei 25, 1863.

E HOA E TE KAWANA,—

Tena koe, e rahi toku aroha atu kia koe, e hoa kua tae mai nga rongo kohuru kia matou, o te kohuru ki Taranaki heoi, ka mea matou, ka nui te kino o te kohuru, koia ano ratou ka tautohetohe ai ki to ratou Kingi maori, ki a koe kaore, kia kohuru ai ratou, e hoa tohea tena hunga i kohuru, na, ki te kore e tukua mai, kei a koe te tikanga, ko matou me noho aroha matou ki a koe, mo ou kupu kua homai nei kia matou, kua rongo hoki, matou te ako e to matou tumuaki, e Te Karaka otia mana e rapu te pura i a matou kanohi, mana e tuhi atu ki a koe. Hoiano ena kupu ki a koe.

Naku na,

Tango Hikuwai,

Kei Pukewhau Keri Keri.

He Pukupuka aroha tenei ki a Te Kawana.

E HOA E TE KAWANA,—

Tena koe. Kanui to matou aroha atu ki a koe mo nga hara kohuru a te hunga o Taranaki, o Ngatiruanui. Katahi ano te mea kino, katahi ano te mea whakahe manawa. E hoa e Te Kawana koia ano ratou ka whakakake ai ki to ratou Kingi Maori, e rua o ratou he, ko te Kingi Maori me te kohuru, he rongo kino tenei. E hoa e Te Kawana whawhaitia e koe te hunga hara, te hunga kohuru, me te ranga whakapehapeha.

Hoiano tena reta a matou ki a koe.

Naku, na.

Tango Hikuwai,

Whare Paraone,

Komene Uia

Ripia Taui

Otai

Ipeama

Ko nga tangata tena o tenei Hapu i whakakino ki tena kohura.

No Pukewhare Pewhairaugi.

Kia Te Kawana

Kei Akarana.

He pukapuka aroha na Ngapuhi kia Kawana Kerei.

E HOA E TE KAWANA

Tena koe, tena koe, e to matou hoa aroha, tenei te pouri te ngau kino nei i roto i o matou ngakau, tenei te whakamorikarika nei o matou ngakau ki nga rongo kohuru o Taranaki, ara, ki nga Hoia i kohurutia nei e

Ngatiruanui. Kahore hoki he take mo tenei mahi morikarika. E hoa e Te Kawana ko au whakaaro ki enei tangata Maori, he whakaaro aroha, ko a ratou whakaaro mai ki a koe, he whakaaro kohuru, E Kara e Kawana peheatia te tikanga mo tenei iwi kohuru, ki a koe te whakaaro, kahore i a matou, heoi ano ta Ngapuhi he whakawhirinaki ki runga ki te Kawanatanga i runga i te whakakotahitanga o te whakaaro. E mea ana matou ko te taki mai o enei kohuru kei ta ratou mahi kingi e. ahuareka noa mai ana a ratou korero, oti he ngutu kau, ko nga whakaaro o te ngakau he whakaaro kohuru.

Heoi ano a matou kupu atu ki a koe e Kawana, tirohia mai e koe a matou ingoa ka tuhia nei e matou ki tenei pukapuka, he tohu aroha atu na matou ki a koe, he morikarika no matou ki enei mahi kohuru e mahia mai na.

Heoi ano, e Kara e Te Kawana, tenei au ka whakaurunga ki runga ki toku moenga.

Ko o matou ingoa katoa enei—Hoiano, na o Tamariki Aroha.

Na Tamati Te Pukututu

Hirini

Na Renata Whatonga

Na Honetana Te Kero

Na Wiremu Pepene

Na Wiremu Tamihana Paura

Na Pokerehu Torohe

Na Hohepa Tute.

Na Pirimona Korea

Na Hare Kingi Nga Maunu

Na Ihaka Toa

Na Tipene Pipiri

Na Hane Pake

Na Marakai Taoho

Na Parata Puariri

Na Hori Koto

Na Te Matenga Ngatai

Na Rapata Matariki

Na Wiremu Kingi Te Paki

Na Te Waka Iwi

Na Eruara Wara

Na Raniera Mimi

Na Te Warihi Kokoa

Na Hotene Konewa

Na Poreke

Na Te Warina Te Wawaro

Na Ngatiawa e noho ana i te

Haumi Paihia

Na Koniria Hauraki

Na Wairemu Paki Ututaonga

Na Netana Te Patuawa

Na Wi Towhare

Na Rewiti Potana

Na Ihaia Kirihau

Na Hami Tuakana

Na Anaru Namuheke

Na Te Wirihana Kaumoana

Na Piripi Pake

Na Raniera Mahanga

Na Hamiora Humeke

Na Te Kiriwha Te Whiwhi

Na Hetaraka Kamaka

Na Tapuhi

Na Hone Rutene

Na Poro Towhito

Na Pene Ruki

Na Hohua Taotao

Na Nikora Mokohore
Na Patoromu Tawern
Na Te Warihi Hikahika
Na Iharaia Hakopa
Na Pehemana Tahinganui
Na Raharuhi Te O

To matou aroha tenei ki a koe, e Kara, e Te Kawana, tena ra kokoe, e pakia mai na e nga ngaru papakirua o Taranaki.

Na Hori Kaihe
Na Hamiona Kaimau
Na Taurua Tautari.

Waiomio, Hune 13, 1863.

Na Ngapuhi tenei pukapuka aroha. E hoe e Te Kawana, tena koe, tena koe.

E to matou hoa aroha, tenei te pouri nei o matou ngakau, tenei te whakamorikarika nei o matou ngakau ki nga rongo kohuru o Taranaki, ara ki nga Hoia i kohurutia nei e Ngatiruanui, kahore hoki he take mo tenei mahi morikarika, E hoa e Te Kawana ko au whakaaro ki enei tangata maori, he whakaaro aroha, ko a ratou whakaaro mai ki a koe, he whakaaro kohuru. E Kara e Te Kawana peheatia te tikanga mo tena iwi kohuru? kei a koe te whakaaro, kahore ia matou, heoiano ta Ngapui, he whakawhirinaki ki runga ki Te Kawanatanga i runga i te aroha i te whakakotahitanga o te whakaaro. E mea ana matou, ko te taki mai o enei kohuru kei ta ratou mahi Kingi e ahua-reka-tia ana e te pai o a ratou korero, oti he pai-a-ngutu kau, ko nga whakaaro o te ngkau he whakaaro kohuru, heoi a matou nei whakaaro atu kia koe.

E Te Kawana tirotirohia mai e koe a matou ingoa, ka tuhia nei e matou ki tenei pukapuka, he tohu aroha atu na matou ki a koe, he morikarika no matou ki enei mahi kohuru e mahia mai na.

Heoi ano e Kara e Kawana tenei au ka urunga ki runga ki taku moenga. E Kara e Te Kawana kia rongo mai koe, ekore au e korikori aianei: ka takoto au aianei i runga i te ture, e Kara, ki te mea he take he, kei a koe ano te tikanga, heoi ano ena kupu,

Na Maihi P. Kawiti
Na Te Wiremu Teporo
Na Reihana Tepuka
Na Hare Paraha
Na Wi Te Hakiro, no Ngatihine
Na Henare Titaha, no te Karetu
Na Hori Tutae
Na Te Hoko
Na Te Waiti, Kai-rangatira
Na Te Tane Takahi
Na Hori Te Ngere
Na matau katoa
Ko Te Hoterene Tawatawa

E hoa, e Te Kawana; ki te mea e puta te kino ki te ao, a te Maori, a te Pakeha, he titiro atu taku. Heoi, he kupu aroha ena na matou ki a koe; ka moe aku whakaaro, Kamutu.

Ko nga Hapu o enei tangata e rua, ko Ngaitawake, ko Ngatautahi.

Te Wimate.
Ko Pirika Pita
Ko Henare Rangaihi
Ko Hoterene Tewa
Ko Hokene Hokai
Ko Hemi Ruatara

Ko Wehi
Ko Piripo Tohi
Ko Henare Pipi
Ko Hoani
Ko Raniera
Ko Pokai
Ko Petera
Ko Manu
Ko Huta
Ko Hiramai
Ko Henare
Ko Hirini
Ko Hare
Ko Paramu
Ko Wiremu
Ko Hira
Ko Pirika Pena
Ko Reihana Pihanga
Ko Wiremu Tamihana
Ko Hona
Ko Heremaia
Ko Horomona
Ko Wi Te Koha

Ko Pene Taranui
Ko Tetaha
Ko Wi Po
Ko Matutaera
Ko Hoera
Ko Aperaniko
Ko Noa
Ko Wakaura
Ko Eru Takahi
Hohepa
Ko Heremaia
Ko Hetaraka
Ko Heremaia Hawa
Ko Kororwhiti
Ko Niko
Ko Te Piha
Ko Hiku
Ko Kini-Pera
Ko Mokena
Ko Tamaiti

Ko nga tangata tenei e noho ana ki nga wahi o Te Waimate, 58. Ko tona huinga tenei o nga hapu e rua, kei waho o te runanga o te tekau ma rua.

Ko Ngaitaura Te Hapu.

Wi Hau Hamiora Hau Tamihana Paru
Winiata
Tamihana Ngapaura
Hone Tete
Pahara
Hohepa
Hoani Hapi

Ko Te Whiu Te Hapu

Honetana
Tauni
Wiremu Kawea
Te Honiana
Te Ratahi
Te Hira Wahapu
Te Taonui
Ko Atene
Hone Peti
Hare Napia
Warena Taka
Tuporo

Te Hapu. Ko Ngatiwhakaheki, Te Hapu. Ko Ngatitautahi—Te Hapu o enei tangata Ko Ngatikura.

Ko Te Waiake
Hira Te Awa
Hare Poti
Hare Puataata
Hare Ianga
Hèrona Taianarua
Matenga Rawiri
Hemeora Te Kangaahi
Rawiri Taiwhanga
Hare Katene
Aperahama Pi
Wiremu Wakaura
Mangawhare
Te Teira Waitau
Rapata Raumati
Matiaha Powha
Eramiha
Pene Pakakohi
Te Hiko
Peita
Wi Ruru
Toetoe
Poni Paata
Wi Mura
Horomona
Paka

Matana Te Wata
Te Hauhau
Kaitoke
Himiona Te Rahui
Wi Warena Te Aho
Te Huarahi Mura
Hare Ouru
Haki
Nokinoki
Karaihi